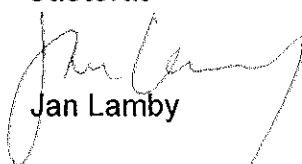

Tid Tisdagen den 7 maj 2019
kl 13.00 – 16.05
Plats Lavals rum, Tekniska Nämndhuset
Justerat

Jan Lamby

Göran Gustafson

Närvarande

Ledamöter:

Jan Lamby (HSO/HRF), ordföranden
Göran Gustafson (SRF), vice ordföranden
Bengt Håkansson (HSO/Elöverkänsligas förening i
Stockholms län)
Lasse Persson (HSO/Neuroförbundet)
Ulf Uddsten (HSO/FUB)
Håkan Jarmar (ÅSS)

Tjänstemän:

Rådets sekreterare Rakel Nilsson samt Jenny Åberg och
Susanne Arvidsson från stadsbyggnadskontoret och Simon
Josefsson, konsult från WSP och två tolkar.

§ 1

Val av justerare

Beslut

Rådet utser vice ordföranden Göran Gustafson att
tillsammans med ordföranden Jan Lamby justera dagens
protokoll.

§ 2

Dagordningen fastställs

Rådet godkänner dagordningen.

§ 3

Föregående protokoll

Rådet godkänner protokoll nr 3/2019 och lägger det till
handlingarna.

§ 4**Inkomna skrivelser och protokoll**

Följande protokoll anmäls och läggs till handlingarna:

Protokoll 2/2019 från råd för funktionshinderfrågor vid fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden den 11 mars 2019.

Beslut

Rådet noterar att råd för funktionshinderfrågor vid fastighetsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden den 10 juni 2019 ska ha en föredragning om tekniska nämndhuset och medborgarhuset. Rådet önskar bevaka vad som kommer ut av den dragningen.

§ 5**Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för Fader Bergström 1 m.fl. i stadsdelen Hägersten, S-Dp 2015-18144**

Jenny Åberg, stadsbyggnadskontoret, berättar om planen.

Beslut

Rådet tackar för informationen och beslutar att lämna följande synpunkter:

Rådet finner det beklagligt att det inte finns någon plan för några funktionshinderboenden. Det planeras in ca 560 lägenheter och enligt den tidigare rekommendationen för behovsbedömning borde 5% utformas till SoL- och LSS-boende. Detta innebär att det borde finnas 25-30 funktionshinderbostäder i området.

§ 6**Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för område vid Stångholmsbacken och Falkholmsgränd, fastigheterna Stångholmen 1, Krokholmen 1 m.m. i stadsdelarna Vårberg och Skärholmen, S-Dp 2017-00513**

Susanne Arvidsson, stadsbyggnadskontoret, berättar om planen.

Beslut

Rådet tackar för informationen och beslutar att lämna följande synpunkter:

Rådet finner det beklagligt att det inte finns någon plan för några funktionshinderboenden i området.

Rådet noterar att rådets rekommendation om max 10 meter från husentré och sopnedkast inte uppfylls. Rådet rekommenderar att möjligheten till sopsugsystem med tillgänglighetsanpassade sopnedkast i anslutning till varje husentré bör undersökas vid varje nybygge.

§ 7**Underrättelse om granskning av detaljplan för Tvärbanan Kistagrenen, sträckan Kistagången, del av fastigheten Akalla 4:1 m.fl. i stadsdelen Kista i Stockholm, Dp 2017-15790**

Simon Josefsson, konsult från WSP, berättar om planen.

Rådet tackar för informationen och beslutar att lämna följande synpunkter:

Rådet uppmanar funktionshinderrådet för trafikinämnden att bevaka detaljutformningen av övergångar vid spårvägarna. Detta gäller alla etapper av den planerade utbyggnaden.

I planbeskrivningen står det "Kistagrenen drivs med 750 V likström som inte ger upphov till växlande magnetfält. Nivån på de växlande elektromagnetiska fälten kommer därför att vara långt under riktvärdet 0,4 μT ". Det ger funktionshinderrådet anledning att anföra följande:

Växelström betyder att strömmen ständigt växlar riktning och magnetfälten runt ledningarna pulserar därför i växlande riktning.

Likström betyder att strömmen alltid flyter i samma riktning och magnetfälten blir då riktade åt samma håll

hela tiden. Likström pulserar också då den skapas genom likriktning av växelström och då pulserar magnetfälten också och kallas varierande magnetfält. Likriktarstationerna till spårväg och tunnelbana är av så kallad 12-pulstyp.

Lagen om induktion gäller även varierande magnetfält som därför kommer att skapa ström i exempelvis människor som exponeras för dem. I SSMFS 2008:18 (Strålsäkerhetsmyndighetens riktvärden för magnetfält m.m.) utgör den grundläggande begränsningen för magnetfälten den ström som de inducerar i en människa, en faktor som har visat sig ha stor praktisk betydelse för elöverkänsliga. I SSMFS 2008:18 används inte begreppet växlande magnetfält utan frekvens vilket innefattar både växlande och varierande fält. I förslaget till SSM:s allmänna råd, ICNIRP Guidelines, används begreppet "time-varying", det vill säga fält som varierar över tid.

Strömmens pulserande flöde genom ledningarna påverkas också av hur den förbrukas. Moderna drivsystem för spårvagnar skapar snabba variationer i strömmens flöde och magnetfälten längs spår och ledningar kommer att variera i samma snabba takt. Ju snabbare variationer desto högre spänning och starkare ström induceras i människor vilket ökar risken för besvär hos elöverkänsliga. Under sådana förhållanden ger försiktighetsprincipens $0,4 \mu\text{T}$ vid frekvensen 50 Hz mycket liten vägledning eftersom variationerna i magnetfältens styrka vid den frekvensen är jämförelsevis långsamma.

Redovisningen av elektromagnetiska fält i planbeskrivningen är alltså både missvisande och ofullständig eftersom det saknas värden på pulserande magnetfält som orsakas av likriktarstationerna och de snabba variationerna som skapas av spårvagnarna.

§ 8

Exploateringsnämnden

Beslut

Rådet beslutade att ställa följande frågor till exploateringskontorets förvaltningschef Johan Castwall på kommande sammanträde:

1. Vilka faktorer spelar in när exploateringskontoret gör en markanvisning?
2. Tidigare var den allmänna rekommendationen att ha ett mål på 5% av antalet lägenheter som bostäder enligt LSS och SoL. Vad är ambitionen nu? Har det formulerats någon ny målsättning? Har ni möjlighet att ställa krav om staden äger marken?

Som rådet förstår det är det stadsdelarna som lämnar önskemål om funktionsbostäder. I en aktuell detaljplan Fader Bergström 1 m.fl. S-Dp 2015-8144 har det inte kommit in några sådana önskemål. Det oroar rådet att det inte kommer upp i de behovsbedömningarna man har tagit del av. Denna detaljplan omfattar ett relativt stort område med 560 lägenheter.

3. I många nya projekt byggs det överväldigande fler bostadsrätter än hyresrätter. Hyror i dessa nyproducerade lägenheter är så höga att de som bor där måste ha bostadsbidrag. Kan exploateringskontoret via markanvisningen påverka hyres- eller bostadsrätter? Kan man påverka hyresnivån på markanvisningstadiet? Än en gång finns exemplet med Fader Bergström 1 m.fl. i fråga 2 där det endast byggs bostadsrätter. Detta blir problematiskt när personer med funktionsnedsättning ofta på grunda av låga inkomster har svårt att få beviljat banklån.

§ 9 Stadsbyggnadsnämnden

Inget att rapportera vid dagens sammanträde.

§ 10**Genomgång av utsända checklistor**

- a) Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för del av fastigheten Skarpnäcks gård 1:1 vid kv. Rotorbladet i stadsdelen Skarpnäcks gård, S-Dp 2017-19304

Beslut

Rådet har inga synpunkter.

- b) Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för Lövstaverket, del av fastigheten Hässelby villastad 36:1, i stadsdelen Hässelby villastad, S-Dp 2017-09500

Beslut

Rådet har inga synpunkter.

- c) Inbjudan till samråd för om förslag till detaljplan för Hornsbergskvarteren, del av Kristinebergs Slott 10 m.fl. i stadsdelen Kristineberg, S-Dp 2007-38473

Beslut

Rådet lämnar följande synpunkter:

Rådet återupprepar de synpunkter de inkommit med i tidigare skede. Rådet saknar en analys av behovet av funktionshinderbostäder.

§ 11**Inkomna remisser**

Inga remisser av intresse för rådet har inkommit inför dagens sammanträde.

§ 12**Bevakningslista (se sidan 8-9 i protokollet)**

Rådet går igenom bevakningslistan.

§ 13
Övriga frågor

Rådet har inget att informera om vid dagens möte.

Vid protokollet

Rakel Nilsson

BEVAKNINGSLISTA

Ärenden som ska tas i rådet	Ansvarig	Ska vara klart
1. Rådets presidium ska regelbundet träffa stadsbyggnadskontorets ledning (inför VP på hösten och inför treåringen på våren)		2019
2. Samla kunskap om elektromagnetiska fält och ansvarsfördelningen inom staden	Kontinuerligt	
3. Studiebesök i Gasverksområdet och Norra Djurgårdsstaden Förslag: Göra en rundvandring och utvärdering av hela miljön, både gamla och nya byggnader. Liknande utvärderingar gjordes i Hammarby Sjöstad (konsult) och Annedal (Bo2012) rådets egen som gjordes aug. – okt samma år.		2020

4. Följa upp bygglovsskedet beträffande SDp 2013-12715 kv. Tvålflingan "Tellus Towers" OBS! Planarbete pågår, ej färdigt Handläggare: Anneli Eskilsson? FH-rådet 2014-12-02	2019- 2020
5. Studiebesök i Slakthusområdet	2020
6. Följa upp planarbete i program för Södra Solvallastaden i stadsdelen Bällsta, SDp 2012-17035 Handläggare: Stefan Modig FH rådet 2015-12-01	2019
7. Bevaka program för Bromma	2020
8. Ombyggnationen av Kulturhuset vid Sergels torg	